

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Skupna volja Anglije, Francije in Italije

Belgrad, 22. febr. AA. Obiskovalcem mednarodnega sejma v Plovidvu od 29. aprila do 12. maja je generalna direkcija državnih železnic dovolila polovično voznino. Dovoljena je olajšava tudi za prevoz razstavnega blaga.

Diktator v Luisiani

Luisiana je ena izmed mnogih ameriških zveznih držav. Njeno ime zadnje čase zelo slovi v ameriškem svetu. V vseh Združenih državah Severne Amerike se namreč poleg imena predsednika Roosevelta nobeno drugo ime tako pogosto ne imenuje, kakor ime senatorja Hueja Pierra Longax in Luisiane. Eni ga imenujejo novega Mesijo, ki bo odrešil deželo korupcije, drugi ga imenujejo največjega demagoga, kar jih je kdaj svet videl.

Nihče pa ne more tajiti, da je senator Long neomejen vladar v državi Luisiani. Nastopil je z geslom: »Razdelite bogastvo med vse! Vsakdo bodi svoj kralj!« S temi gesli je med revnimi plastmi prebivalstva desegrel velike uspehe in si pridobil toliko privržencev, da upa, da bo še letos imel za seboj 15 milijonov ljudi. Vsak dan predava in govori po radiu. Njegova predavanja ljudje skoro prav tako radi poslušajo, kakor duhovite govore katoliškega patra Coghline, katrega imenujejo radio-apostola.

Senator Long se je, kakor marsikateri drugi Američan, razvil iz nič. Ko je bil 13 let star, si je služil svoj kruhek s krošnjarenjem. Ko je bil 22 let star, je bil že odvetnik; po trudapolnem dnevnem delu kot krošnjar se je namreč mladenič v prostih urah z vso resnobo lotil učenja, tako, da je v malo letih dokončal vse študije, katere so potrebne za ameriškega odvetnika. Kot odvetnik je kmalu postal javni funkcionar ter je bil s 36 leti izvoljen za guvernerja države Luisiana. Na to mesto je kandidiral že, ko je bil 32 let star, a je takrat slovesno pogrzel. Še preden pa mu je potekla guvernerska doba, je bil izvoljen v senat Združenih držav, v katerem bo zastopal svojo državo do l. 1937.

Longovo ime je prvič zaslovelo, ko je bil guverner. Takrat je izdal uredbo, da morajo vsi šolski otroci šolske knjige dobiti zastoj in naj jih plača občina. Dotlej so namreč starši sami morali plačevati šolske knjige za svoje otroke. Long se je postavil kot guverner na stališče, da morajo premožni skrbeti za revne. In ker premožni ljudje plačujejo več davkov, naj se šolske knjige za vse otroke kupujejo iz davčnega denarja. To je bil prvi korak k uresničenju njegovega gesla: »Razdelite bogastvo med vse!« Ni čuda, da so takrat ubožnejši sloji vsi stali za svojim guvernerjem.

Skrivnost Longovih uspehov pa je vsekar njegov čudovita organizacija. Posrečilo se mu je, da je s časom sam prevzel izbiro podrejenih svojih uradnikov. Tako je kajpada izbral samo take sposobne ljudi, na katere se je mogel zanesti. Američane seveda zelo zanima, koliko dohodkov ima ta mož. Vendar tega nihče natanko ne ve. Vsekakor pa morajo ti dohodki biti precej veliki, ker tudi njegova agitacija požre mnogo denarja. Plačuje jo pa sam. Največ agitira po radiu. Za časopisje se ne zmeni mnogo. Pred kratkim se je sam pripeljal v mesto New Orleans. Občinski odbor tega mesta mu je sovraven. Zato je senator Long najprej stopil v občinsko hišo ter izvedel natančno preiskavo ter ugotovil, kako slabo gospodarijo njegovi nasprotniki v New Orleansu. S seboj je imel mikrofoni in je po njem sproti obveščal vso državo, kakšno korupcijo je odkril v New Orleansu. Na ta način je svoje nasprotnike popolnoma ugnal.

Ni čuda, da ga prijatelji obožujejo, nasprotniki pa se ga boje. Vsi pa ga imenujejo »Diktator Luisiane!«

Vihar je lomil drevesa. Kakor žveplenke je lomil vinar drevesa v gozdu Discholsweida na Saksonskem

Mož, ki dela zlato

Lansko leto je bil na Francoskem obsojen zaradi goljufije Poljak Dunikowski. Ta je trdil, da je iznašel način, kako more delati zlato. Ker pa mu je manjkalo potrebnega kapitala za napravo potrebnih aparatov, je skušal dobiti bogate ljudi, da so mu dali denar. Zaradi tega so ga na Francoskem zaprli, češ, da z lažnjivimi obljubami iz ljudi izvablja denar.

Sedaj, ko je svojo kazen presedel, se je Dunikowski s svojo številno družino preselil v Italijo. Prebiva v mestu San Remo. Tudi tukaj dokazuje, da zna delati zlato, da pa mu manjka kapitala. Pri svojem delu se ne boji kontrole, ampak ga lahko nadzorujejo strokovnjaki. Ti so res ugotovili, da iz rudnin, v katerih je prav malo zlata, Dunikowski lahko v kratkem času pridobi 20-kratno množino zlata. To zlato se v njegovih aparatih pokaže v obliki drobnih kroglic. Strokovnjaki so te kroglice preiskali in res ugotovili, da so zlato. Vendar mu še niso zaupali in mu še ne zaupajo. Od njega hočejo izvedeti, na kak način to naredi. On jim

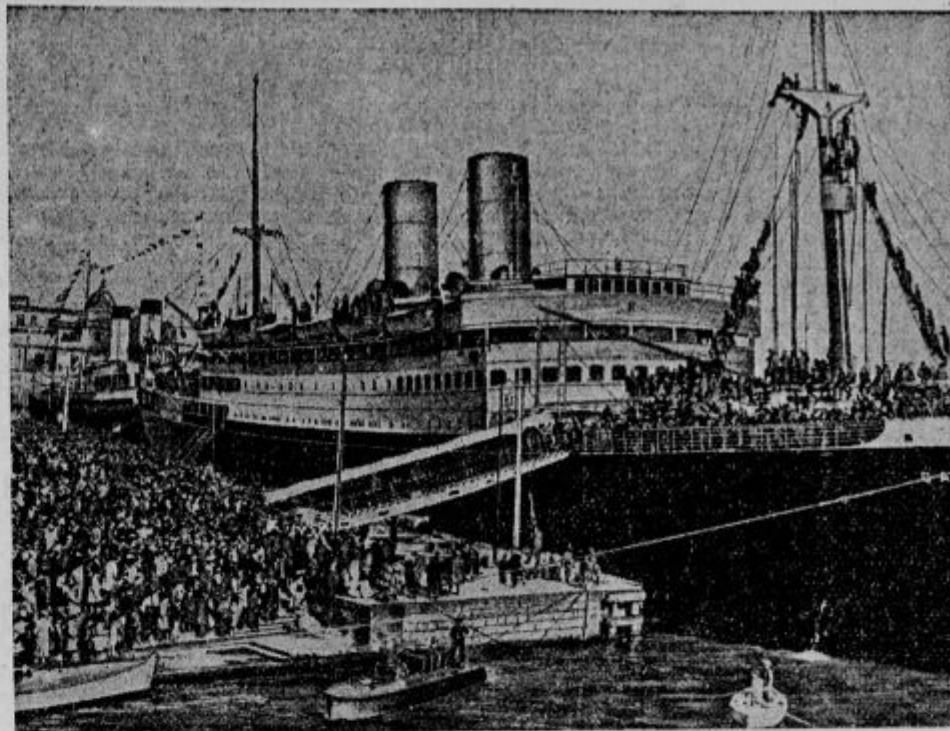
odgovarja, da je iznašel nove žarke Z. Kako pa te žarke pridobiva, tega jim noče povedati. Ti žarki torej iz rudnin potegnejo vse zlato. Sodna preganjanja so moža zelo potrla.

Njegov laboratorij je samo en aparat, ki stoji v kuhinji njegovega skromnega stanovanja. Od česa živi mož, odkar ga bogataši večkrat podpirajo? Njegova žena sama izjavlja, da žive od zlata, kolikor ga Dunikowski pridela. Pridela pa ga vsak dan 4 grame. To zlato kupujejo zlatarji v San Remu kaj radi, ker ga Dunikowski daje ceneje, kakor bi ga drugje dobili. Toda to zlato mu vrže le 30 lir na dan, kolikor je za skromno življenje ravno še prav.

Zakaj ga ne pridela več? Dunikowski pravi, da zato ne more pridelati več zlata, ker bi moral imeti večje aparate in mnogo več sirovin, kar pa stane ogromno denarja.

Sedaj svet ne ve, ali je Dunikowski res iznašel čudovito sredstvo za pridobivanje zlata, ali pa je samo slepar.

Italijani in Abesinci

Prve italijan, čete se vkrcavajo na parnik »Gange« v Neaplju, da se odpeljejo v Afriko nad Abesince.

Boj za petorčke

Pred nekaj mesci smo poročali, da je revna kmečka družina v Kanadi dobila petorčke, in sicer same deklice. Vsa Kanada se je zanimala za blagoslovljeno družino, in oglašali so se človekoljubni ljudje, ki so mater in očeta hoteli gnotno podpirati. Oglašili pa so se tudi špekulanti. Razni cirkusi so ponudili staršem velike vsote denarja, če dovolijo, da bodo njihove petorčke javno razkazovali ljudem v zabavo. Starši so se polakomnili težkih denarjev in so z raznimi podjetniki sklenili velike pogodbe. Podjetniki pa so bili previdni in so v pogodbah določili, da morajo starši plačati veliko globo, če svojih otrok ne bi hoteli razkazovati, kakor bi želelo podjetje. Tudi odbor svetovne razstave v Chicagi je sklenil tako pogodbo s starši, ki so se zavezali, da bodo plačali en milijon dolarjev globe, če ne pripeljejo otrok na razstavo razkazovati. To je seveda strašna globa. Starši so bili trdno prepričani, da jim ne bo treba plačati, ampak da bodo kak milijonek rajši sami spravili v žep, ker so nameravali svoje petorčke res peljati v Chicago na razstavo. Toda delali so račun brez krčmarja.

V to kupčijo z otroki se je namreč vmešala kanadska vlada, katere je otročiče vzela v svoje varstvo, ko so bili vsi skupaj stari 56 dni. Vlada je prepovedala otroke prevažati po svetu in jih kazati, ker bi to škodovalo njihovu zdravju. Starši so se seveda morali ukloniti. Sedaj so pa petorčki stari že 8 mesecev. Zato so starši upali, da bo vlada preklcala svojo odločno prepoved. Vlada pa noče o kakem preklicu nič slišati. Zato so starši sedaj v veliki zadregi, kako bodo plačali en milijon dolarjev globe. Ponudili so se

jim dobrotniki, ki so pripravljeni plačati sodne stroške za pravdo, s katero bi se starši ubranili, da bi jim ne bilo treba plačati tistega milijona. Toda zdi se, da je očetu Dionnu in njegovi ženi več do denarja, ki ga bosta dobila na svetovni razstavi, kakor pa za pravdo. Zato sta oklevala. Sedaj pa je kanadski ministrski predsednik izpregovoril neizprosno besedo: »Če bo potreba, bomo nalasé za varstvo teh otrok sklenili posebno postavo, da jih bomo obvarovali izkoriščanja od strani njihovih staršev!«

Te odločne besede kanadskega ministrskega predsednika so podrle staršem vse upe. Sedaj se bodo morali zadovoljiti s podporo za pravdo, katere naj jih reši obveznosti pogodbe, katero so tako lahkomišlno sklenili na škodo svojih otrok. Kanadska vlada namreč stoji na stališču, ki je s človeškega stališča vse hvale vredno, da so tudi ti petorčki človeška bitja, čeprav še majhna in da imajo pravico, kakor drugi kanadski državljani zrasti neovirano pred senzacij željno množico.

Kunarica veditelja italijanskih prostovoljcev Giuseppe Garibaldija, gospa Virginija Prevosti, ki živi v Genovi, bo te dni 100 let stara.

Dolgovi admiral Byrda

Ameriški admiral Byrd, ki se je skoro eno leto mudil v kraljih južnega tečaja, se je srečno vrnil v Novo Zelandijo. V Wellingtonu je sprejel zastopnika Reuterjevega dopisnega urada, kateremu je med drugim povedal, da bo eno ali celo dve leti moral prirejati po Ameriki predavanja o južnem tečaju. Ta predavanja so potrebna Byrdu zaradi tega, da bo z njimi pokrli kakih 10.000 funtov šterlingov (kaka 2 in pol milijona) dolgov. Byrd se je zadolžil, da je mogel organizirati svojo ekspedicijo na južni tečaj.

S seboj je prinesel mnogo gradiva. Znanstvena gradiva bo treba obdelavati najmanj dve leti. Njegova razkritja so le znanstvene vrednosti, praktično važnega pa ni nič odkril. Byrdovi dve ladji bosta pripluli v Newyork koncem aprila.

Roman za mlade in stare

EMIL IN DETEKTIVI

Spisal E. Kästner, poslovenil M. Kunčič.

»No, to je pa res hudo! Drugi otroci so žalostni, ker nimajo nobene praznične obleke. Ti pa ... Da, da! Tako ima vsak svoje skrbi! Cakaj, še tega ne smem pozabiti: prosí drevi teto Marto, naj ti da obešalniki za obleko, da je ne boš že prvi dan vse zmečkal. Še prej jo pa dobro okrtaj. Nikar ne pozabi! Zjutraj pa že spet lahko oblečeš svoj rokovenjaški jopič. Ali sem še kaj pozabila? Kovčeg je zložen. Šopek za teto sem ti zavila. Denar za staro mamo ti dam pozneje. In zdaj bova jedla. Pojdite, mladi mož!«

Prijela ga je okoli vratu in odvedla v kuhinjo. Skuhala je makarone z gnatjo in nastrganim sirom. Emil si je nabasal želodec kot sestradan mlatič. Samo dvakrat ali trikrat je za hip prekinil zalaganje svojega želodca in pogledal mater, kakor da se boji, da mu utegne zameriti dober tek — komaj pičlo uro pred slovesom.

»In takoj mi piši razglednico. Priložila sem jo prtljagi. Prav zgoraj v kovčku leži.«

»Brez skrbi,« je dejal Emil in postrgal kolikor mogoče naskrivaj dolg makaron s kolen. Mati k sreči ni opazila ničesar.

»In lepo pozdravi vse skupaj. In previden bodi. V Berlinu ni tako kot pri nas v Novem mestu. V nedeljo ti stric Robert razkaže muzej cesarja Friderika. In spodobno se vedi, drugače bodo rekli, da tukaj ne poznamo olike.«

»Mojo častno besedo ti dam,« je obljubil Emil.

Po jedi sta odšla v izbo. Mati je vzela pločevinasto skrinjico iz omare in naštel denar. Potem je zmajala z glavo in preštela še enkrat. Potem je vprašala:

»Hm, kdo je bil že večeraj popoldne pri nas?«

»Gospodična Tonkarjeva in gospa Homburgova,« je povedal.

»Da. A še vedno se ne ujema.«

Pomislila je, poiskala listek, na katerem je imela razne zapiske, zračunala in s strahom ugotovila:

»Še sto dinarjev mi manjka.«

»Mož iz plinarne se je tudi oglasil z računom,« se je domislil Emil.

»Vidiš ga, saj res! Zdaj se na žalost ujema.«

Polglasno je zažvižgala predse, nemara zato, da bi dražila svoje skrbi. Potem je privlekla iz skrinjice dva bankovca. »Tako! Tu imaš tisoč in sto dinarjev. Tisočaka in stotaka. Tisočak oddaj stari materi in jo prosí, naj ne bo huda name, ker ji prejšnji mesec nisem nič poslala. Bila sem v hudi stiski. Povej ji, da ji zato prinašaš topot sam. In sicer več kot navadno. In poljubi jo. Razumeš? Sto dinarjev pa obdrži zase. Od tega si kupi vozni listek, ko se boš vračal domov. Vožnja bo stala približno dvajset dinarjev. Z ostankom poravnaj, kar boš pojedel in popil, če pojdeš kam na izlet. Ne smeš biti preveč potraten. Človek mora imeti zmerom še nekaj denarja v žepu, da ne pride v zadrego. Zapomni si to. Denar vtaknem kar v ovitek pisma, ki mi ga je poslala sestra Marta. Skrbno pazi, da ga ne izgubiš! Kam ga boš spravil?«

Položila je bankovca v ovitek, ki je imel zgornjo stran odrezano, ga pripognila in izročila Emilu.

Ta je nekoliko časa preudarjal. Potem je ovitek potlačil v desni žep na notranji strani suknjice, se zaradi večje varnosti še enkrat potrepeljal po prsih in prepričevalno dejal:

»Tako. Od tod ne more splezati ven.«

»In nikomur ne povej v vlaku, da imaš toliko denarja pri sebi!« ga je mati poučevala dalje.

»Ne bodi vendar takšna, mama!« je vzkliznil. Naravnost užaljen je bil. Le kako more prisoditi njemu takšno neumnost!

Gospa Stolničarjeva je vteknila še nekaj kovancev v svojo denarnico. Potem je odnesla pločevinasto skrinjico nazaj k omari in še enkrat v naglici prebrala pismo, katerega je prejela od sestre iz Berlina in v katerem je bilo natančno napisano, kdaj odhaja vlak iz Novega mesta in kdaj prihaja v Berlin ...

Ta ali oni izmed vas si bo zdajle nemara mislil: No, zaradi piškavih tisoč in sto dinarjev pa res ni vredno, da si človek tako beli glavo in na dolgo in široko govori samo o tem.

To bi kar držalo, če bi pisal o človeku, ki zasluzi mesečno dva tisoč ali dvajset tisoč ali sto tisoč dinarjev.

Nikar ne pozabite: večina ljudi na svetu zasluzi mnogo, mnogo manj. Za tiste, ki zasluzijo samo dvesto dinarjev na teden, pomeni tisoč dinarjev že kar čedno vsoto, naj vam je to všeč ali ne. Za nekatere je tisoč dinarjev skoraj toliko ko milijon in napišejo tisoč dinarjev takorekoč s šestimi ničlami. Koliko je milijon v resnici, si ne morejo predstavljati niti takrat, kadar sanjajo o njem.

V šoli

Učenci so iz same objestnosti prevrnili učitelju črnilič. Ko je stopil učitelj v sobo in ves jezen vprašal, kdo mu je to napravil, so molčali vsi. Tedaj jim je začel učitelj deliti zausnice. Ko je prišel do zadnjega, je že dvignil roko, da bi udaril tudi njega, pa se je premislil in dejal:

»Tonček, povej mi ti, kdo je prevrnil črnilič, pa te ne bom kaznoval.«

Tonček je skesano priznal: »To sem bil jaz, gospod učitelj.«

Učitelj je držal besedo in ga ni udaril. Tako so bili nedolžni tepeni, krivci pa ne.

Pretresljiva črna maša

V vzhodni Angliji obhajajo vsako leto pretresljiv obred za umrlimi. Na neki skali tamkajšnjega morskega obrežja je stala cerkev, ki je dolgo kljubovala besnečim valovom. Neke viharne noči pa je vihar iztrgal skalo s cerkvijo in bližnjim samostanom vred. Vse skupaj je požrlo globoko morje. V bližini starih dreves črna maša in se nato odpeljejo na morje, odkoder blagoslovljajo žrtve one viharne noči, katerih kosti počivajo na dnu morja.

